

Turbuly Lilla

Zuhanó életek

*A Budaörsi Latinovits Színház
Rekviem egy álomért című előadásáról*

A budaörsi színház sajátos helyzetben van: félig budapesti, félig vidéki. Alig van túl a főváros határán, könnyen megközelíthető, mégis kívül esik a Nagykörút határolta színházi övezeten. Kicsi, de önálló társulata van. Egyszerre jellemzi a kísérletezés, a fiatal alkotók helyzetbe hozása, és a törekvés, hogy a helyi, idősebb közönségnek is kínáljon néznievalót. Az utóbbi néhány év fejlődését a járvány állította meg: a tavaly novemberi leállás óta most szeptemberben tudták megtartani az első bemutatót.

Ez pedig mindjárt egy magyarországi ősbemutató volt. Alapja a Hubert Selby regényéből 2000-ben készült, mára kultikussá vált film, Darren Aronofsky rendezésében. Sokkoló, kegyetlen film a kábítószer-függőségről, arról, hogy morzsol le álmokat és életeket.

A budaörsi színpadi változatot Németh Nikolett készítette. Ami filmen sokkol, az színpadon bemutatathatatlan és elviselhetetlen. A színpadi változatnak szükségszerűen vissza kell vennie valamennyit

Fotó: Borovi Dániel

a film naturalizmusából, de úgy, hogy a történet ereje és igazsága megmaradjon. Az előadás megugorja ezt a magasságot. Persze, itt sokat számít az egyéni komfortzóna – kinek mennyi fér bele a színpadi meztelenségből, trágár nyelvhasználatból, a szexualitás megjelenítéséből. A saját komfortzónámból azt gondolom, ez az előadás egyáltalán nem akarja pukkasztani az érzékenyebb budaörsi polgárokat, annyira naturális, amennyire feltétlenül szükséges.

Négy szereplő életét kísérvük három évszakra át, nyártól télig. A tavasz hiánya beszédes: négy hanyatlástörténetet látunk, nem is a címben jelzett egy, hanem négy álom elvetését. Sara (Takács Katalin) nyugdíjas asszony, aki megözvegyülése óta egyedül él, legfőbb szórakozása a tévénézés, és legnagyobb vágya, hogy bekerüljön egy tévéműsorba. Fia, Harry (Fröhlich Kristóf) ritkán látogatja, főleg akkor, ha pénz kell neki kábítószerre, ilyenkor rendszeresen zaciba csapja az anyja tévéjét. Harry barátnője, Marion (Nagy Katica) festőművészi álmokat dédelget, Harry barátja, Tyrone (Böröndi Bence) pedig szeretne meggazdagodni. A filmben Marion butikot szeretne nyitni, Harry az ehhez szükséges pénzt dílerkedéssel szerezne meg. De hát színházban vagyunk:

itt a fiatalok álma egy művészkávézó, ahol kiállításokat és esténként színházi előadásokat rendeznének.

A díszlet (Sokorai Attila) tulajdonképpen egy koszlott utcakép csatornafedéllel, graffitikkal. Néhány jellegzetes bútordarab jelzi csak, hogy belső terekben járunk: mindenekelőtt az ominózus tévé, előtte egy fotel, az anya fogyókúrájának örök kísértése, a hűtőszekrény, és a fiatalok lakrészében egy matrac.

Berzsenyi Bellaagh Ádám rendező gyakori vágásokkal, klipszerűen viszi előre a történetet: amíg a színpad egyik felén az anyát látjuk-halljuk, a másik oldalon félig sötétben, állóképbe merevedve állnak a többiek. Ez a technika az első felvonás második felére kiszámíthatóvá és kissé mechanikussá válik, a második felvonásban azonban, amikor a zuhanás megkezdődik, új életre kel. Ahogy az anya a tévészereplés reményében mániásan fogyni akar, és az amfetamin tabletták hatására a realitásérzéke megbillen, a tempó gyorsulni kezd, az addig jól elkülönülő terek és szereplők egyre inkább egybemosódnak. Utóbbi az segíti, hogy az addig több különböző szerepben feltűnő Ilyés Róbert szerepei is megkeverednek, már nem is tudni, hogy pontosan ki van jelen Sara észlelésében. Jó

megoldás az is, hogy ezzel párhuzamosan a belső tereket jelző bútorokat, berendezési tárgyakat is kiviszik, marad a póre utcakép, az otthonától, biztonságától megfosztott ember.

Az eredeti történet az 1970-es években játszódik, New Yorkban, de erre legfeljebb a tévé típusából vagy a vonalas telefonból következtethetünk. A retro stílusú ruhák korszakában Kolonics Kitti jelmezei akár maiak is lehetnének.

Sara szerepében Takács Katalin kivételes és megrázó. Az első felvonásban még tévé- és fogyókúra-mániájával megmosolyogtató asszony magányát, életének értelmetlenségét egy olyan monológban mutatja meg, amely biztosan a néző emlékezetébe marad. A személyiség szétesését a felpörgéstől a tehetetlen bábbá válásig apró, jellemző gesztusokkal, hitelesen viszi végig. Nagy ívű alakítás egy semmivé foszló életről és az értelmetlen pusztulásról.

Fröhlich Kristóf frissen végzett színészként most szerződött a színházhoz, és Harry szerepében bizonyítja, hogy jó döntés volt a szerződtetése. Drogost játszani és ebben mértéket tartani legalább olyan nehéz, mint részeg. A Tyrone-t alakító Böröndi Bencével meg tudják mutatni a karakterek elborult és fájdalmasan józan pillanatait is, a nélkül, hogy engednének a túlzásoknak.

Ilyés Róbert több kisebb szerepben, néhány határozott ecsetvonással, nagyon pontosan rajzolja meg az adott karaktert.

Nagy Katicán az elején érződik némi kitett magabiztossággal kompenzált bizonytalanság, aztán, ahogy Marion egyre kiszolgáltatottabbá válik, a színész nő rátalál a karakterre, és a poklokba jutott Mariont meggyőzően adja.

A színháznak van színházi nevelési programja is. Ezt az előadást nem oda szánták, de akkor, amikor a középiskolás korosztály jelentős része találkozik drogokkal, nagyon is helye lehet egy ráhangoló és feldolgozó foglalkozással kiegészített színházlátogatásnak. Az előadás azonban azzal is szembesít, hogy függéseink messze túlmutatnak a zaccokban vagy tablettában beszerezhető drogok világán.

Hubert Selby – Németh Nikolett: Rekviem egy álomért / Budaörsi Latinovits Színház

Játsszák: Takács Katalin, Fröhlich Kristóf, Nagy Katica, Böröndi Bence, Ilyés Róbert.

Fordító: Greskovits Endre. Dramaturg: Németh Nikolett. Látvány: Sokorai Attila.

Jelmez: Kolonics Kitti. Zeneszerző: Keleti András. A rendező munkatársa: Juhász Gabriella. Súlyó: Szekeres Vanda. Rendező: Berzsenyi Bellaagh Ádám.